

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO W TECHNIKUM NR 1 W BIELSKIEJ SZKOLE PRZEMYSŁOWEJ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego to ogół działań podejmowanych przez szkołę tj. w Technikum Nr 1 w celu przygotowania młodzieży do planowania kariery edukacyjno-zawodowej. Określa cele, zadania do realizacji, oczekiwane efekty i metody pracy. Odbiorcami są uczniowie, rodzice i nauczyciele.

Przepisy prawa dotyczące doradztwa zawodowego:

1. Ustawa o **systemie oświaty** z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2018r. poz. 1475, 1560 i 1669)
2. Ustawa **prawo oświatowe** z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 996,1000,1290 i 1669).
3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . - **Karta Nauczyciela** (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. **w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół** (Dz. U. z 2001 nr 61, poz. 624 ze zm.)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. **w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach** (Dz. U. Nr 228, poz. 532).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. **zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach** (Dz. U. z 2017r poz. 1643).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. **w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół** (Dz.U z 2017r. nr 0, poz.703).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. **w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły**

specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. 2017r. poz. 356).

9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. **w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach** (Dz. U. z 2017r poz. 1591).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018r. **w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych** (Dz.U.2018 poz.1601).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018r. **zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.** (Dz.U.2018 poz.1679).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. **w sprawie doradztwa zawodowego.**(Dz. U. z 2018r. poz. 1675)

Główny cel

Celem ogólnym doradztwa zawodowego w technikum jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania decyzji i dokonywania zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających poznawanie własnych zasobów oraz analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci

Działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów, świat zawodów i rynek pracy, rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;

- realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów – np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- organizowanie zajęć praktycznych i staży zawodowych;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm prowadzącymi akcje rekrutacyjne;
- zachęcanie do pozyskiwania referencji z miejsc zajęć praktycznych lub miejsc odbywania przez uczniów staży zawodowych;
- prowadzenie kół zainteresowań zgodnie z oczekiwaniami uczniów;
- inspirowanie do zdobywania nowych umiejętności poprzez udział w dodatkowych zajęciach zawodowych;
- angażowanie uczniów w działania na rzecz promocji szkoły;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie wizyt w firmach, w których znajdują się stanowiska pracy adekwatne do zawodów wybieranych przez uczniów;
- prowadzenie dodatkowych szkoleń, kursów zawodowych, seminariów;
- umożliwianie udziału w targach pracy;
- umożliwianie udziału w targach edukacyjnych;
- organizowanie konkursów zawodowych;
- stosowanie metod aktywizujących (np. metoda projektów, symulacja) wpływających na zwiększenie zaangażowania uczniów i samodzielności w planowaniu kariery;
- organizowanie dla uczniów spotkań informacyjnych z przedstawicielami szkół dla dorosłych;
- informowanie o ofercie kształcenia po ukończeniu technikum – w tym o kwalifikacyjnych kursach zawodowych (KKZ);
- umożliwianie zdobywania dodatkowych uprawnień w trakcie nauki;
- organizowanie spotkań z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju zawodowego);
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających poruszanie się po rynku pracy i rynku edukacyjnym, planowanie własnej działalności i samopoznanie;
- inspirowanie i pomaganie w przygotowywaniu przez uczniów Indywidualnych Planów

Działania (IPD).

Działania kierowane do nauczycieli

- umożliwianie zainteresowanym osobom udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.
- tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą.

Działania kierowane do rodziców

- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach pracy;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, tablice informacyjne, e-dziennik)

Doradztwo zawodowe dla uczniów jest realizowane

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania;
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole lub poza nią;

prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obo-
wiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach,
a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego
(lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli)

Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

W realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, doradca zawodowy) oraz pielęgniarka szkolna.

Dyrektor

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;

- zapewnia warunki do realizowania w szkole doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym polegające na planowaniu i przeprowadzaniu działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze

Doradca zawodowy

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów;
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z doradztwem zawodowym;
- przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;

- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele przedmiotów (ogólnych i zawodowych)

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach zawodowych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

Pedagog

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włącza treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracuje z wychowawcami klas w ramach realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włącza się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy pedagoga);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciel -bibliotekarz

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu

doradztwa zawodowego.

Pielęgniarka

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków adekwatnych do zawodów wybranych przez uczniów.

Zasoby materialne przydatne w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

Wyposażenie doradcy zawodowego stanowią:

- biblioteczka z materiałami i publikacjami dla uczniów, dla nauczycieli i rodziców (przewodnik po zawodach, teczki informacji o zawodach, poradniki, materiały zawodoznawcze, ulotki, broszury, klasyfikacja zawodów i specjalności itp.);
- sprzęt do ekspozycji materiałów drukowanych (tablica informacyjna, regał na książki);
- zbiory informacji drukowanych (informatory, ulotki, czasopisma specjalistyczne, itp.);
- zbiory informacji multimedialnych (filmy, płyty CD, programy komputerowe itp.);
- materiały wspomagające pracę doradcy i nauczycieli: ankiety, kwestionariusze, scenariusze zajęć itp.;
- materiały biurowe niezbędne do realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego,

Sojusznicy – sieć współpracy

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne (PPP):

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego;
- konsultowanie z doradcą zawodowym działań i dokumentów szkolnych (np. opracowań WSDZ);

- prowadzenie dla szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych; tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym.

Ośrodki doskonalenia nauczycieli (ODN):

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym;
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym;
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.

Biblioteki pedagogiczne:

- udostępnianie szkołom informacji o usługach doradczych w regionie oraz o wydarzeniach, konferencjach i szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego;
- wspieranie nauczycieli-bibliotekarzy w pozyskiwaniu, gromadzeniu i udostępnianiu informacji edukacyjno-zawodowych;
- gromadzenie i udostępnianie doradcom zawodowym i nauczycielom publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;
- współorganizowanie wystaw i spotkań z zakresu doradztwa zawodowego.

Centra kształcenia praktycznego (CKP):

- organizowanie dla uczniów szkoleń i kursów zawodowych;
- przeprowadzanie egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe (w przypadku, gdy dane centrum jest ośrodkiem egzaminacyjnym);
- organizowanie szkoleń i kursów zawodowych dla nauczycieli;
- współorganizowanie konkursów zawodowych dla uczniów;
- podejmowanie współpracy z pracodawcami i organizacjami pracodawców; współorganizowanie przedsięwzięć o charakterze zawodoznawczym.

Centra kształcenia ustawicznego, centra kształcenia ustawicznego i zawodowego, licea dla dorosłych:

- udostępnianie informacji o ofercie edukacyjnej i zawodowej szkoły;
- współorganizowanie targów edukacyjnych;
- organizowanie szkoleń i kursów dla uczniów;
- pomaganie podczas rekrutacji uczniom zainteresowanym kontynuowaniem nauki po ukończeniu branżowej szkoły;
- współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych dla uczniów.

Urzędy pracy, centra informacji i planowania kariery zawodowej oraz obserwatoria rynku pracy:

- udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych;
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów; udzielanie uczniom porad i konsultacji;
- współorganizowanie różnych przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie usługi doradztwa zawodowego na odległość;
- udzielanie porad dotyczących rynku pracy za granicą (usługi doradców Sieci Europejskich Ofert Pracy EURES);
- udostępnianie informacji na temat ofert pracy w kraju i za granicą;
- udostępnianie publikacji m.in. na temat bieżącej sytuacji na rynku pracy;
- współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych – np. dotyczących sytuacji na rynku pracy lub dotacji na założenie działalności gospodarczej.

Stowarzyszenia branżowe:

- organizowanie specjalistycznych szkoleń zawodowych;
- udzielanie informacji o istniejących firmach i potencjalnych pracodawcach w danej branży.

Cechy rzemiosł różnych i małej przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze:

- udostępnianie informacji o organizacji praktycznej nauki zawodu w rzemiośle;
- współorganizowanie szkoleń zawodowych w formie nauki danego rzemiosła;
- wyszukiwanie pracodawców (rzemieślników, u których uczniowie mogą realizować praktyczną naukę zawodu);
- pośredniczenie w podpisywaniu umów między uczniem i pracodawcą.

Ochotnicze hufce pracy (OHP): centra edukacji i pracy młodzieży, młodzieżowe biura pracy, mobilne centra informacji zawodowej, młodzieżowe centra kariery, punkty pośrednictwa pracy, ośrodki szkolenia zawodowego:

- gromadzenie i udostępnianie ofert pracy, także ofert pracy sezonowej i krótko-terminowej;
- organizowanie giełd pracy;
- organizowanie targów pracy;
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych;
- organizowanie szkoleń zawodowych dla uczniów.

Agencje zatrudnienia:

- prowadzenie pośrednictwa pracy;

- organizowanie spotkań rekrutacyjnych;
- pozyskiwanie ofert pracy dla uczniów oraz absolwentów szkoły.

Pracodawcy:

- współorganizowanie zajęć praktycznych dla uczniów;
- współorganizowanie konkursów zawodowych;
- włączanie się w modyfikowanie programów nauczania;
- współorganizowanie szkoleń oraz seminariów zawodowych;
- organizowanie staży zawodowych dla uczniów;
- organizowanie szkoleń, seminariów, staży zawodowych dla nauczycieli;
- zatrudnianie absolwentów szkoły;
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach dla uczniów i nauczycieli;
- współorganizowanie spotkań z przedstawicielami firm dla uczniów, rodziców i nauczycieli;
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową oraz bazę dydaktyczną szkoły.

Kuratoria oświaty, urzędy marszałkowskie, starostwa powiatowe, urzędy miast i gmin:

- tworzenie sieci doradców zawodowych;
- opracowywanie i wdrażanie programu zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego;
- powoływanie powiatowych lub gminnych koordynatorów ds. doradztwa zawodowego.

Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE):

- organizowanie szkoleń, seminariów, konferencji z zakresu doradztwa zawodowego;
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowywanie dokumentów wspierających pracę doradcy zawodowego (programy, wzorcowe rozwiązania, e-zasoby);
- prowadzenie platformy Moodle z informacjami i zasobami z zakresu doradztwa zawodowego.

Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP:

- organizowanie konferencji, szkoleń dla doradców zawodowych;
- organizowanie Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery.

Organizacje pozarządowe:

- propagowanie idei wolontariatu;
- umożliwianie uczniom doświadczania pracy;

- realizowanie wspólnych projektów edukacyjnych.

Przewidywane efekty wynikające z realizacji WSDZ:

- Łatwy dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców.
- Poszerzenie edukacyjnych i zawodowych perspektyw uczniów.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Ułatwienie wejścia na rynek pracy dzięki poznaniu procedur pozyskiwania i utrzymania pracy.
- Mniej niepowodzeń szkolnych i zawodowych.
- Realizacja przepisów prawa oświatowego w zakresie przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.
- Lepsze dopasowanie kompetencji absolwentów do potrzeb rynku pracy.

Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz roczny plan doradztwa są monitorowane. Za monitoring odpowiada doradca zawodowy. Ewaluacja służy ocenie skuteczności funkcjonowania WSDZ.

Ewaluacja skuteczności zaplanowanych działań nastąpi poprzez:

- Przeprowadzenie ankiet ewaluacyjnych wśród beneficjentów (po całym cyklu kształcenia)
- Badanie losów absolwentów.
- Monitorowanie poziomu efektywności dotyczącego realizacji zagadnień zawodoznawczych w ramach poszczególnych przedmiotów szkolnych.
- Rozmowy indywidualne z uczniami.
- Zbieranie wskazówek, pomysłów od realizatorów i beneficjentów dotyczących możliwości udoskonalenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.